

Betoog, beschouwing, uiteenzetting

Vorbereiding:

- Vraag kosteloos dag- en weekbladen aan met de [Nieuwsservice](#) en/of de [Nieuwsservice Digitaal](#)
- Verzamel voorbeelden van nieuws bijvoorbeeld op opiniepagina's en bij ingezonden artikelen

Onderwijsniveau: Voortgezet onderwijs

Vak: Nederlands

Lesduur: 50 minuten

Leerdoel: leerlingen herkennen verschillende tekstsoorten en (her)schrijven een tekst

Werkvorm: klassikale introductie en afsluiting, kern individueel

Introductie (15 minuten)

Bespreek de termen betoog, beschouwing en uiteenzetting met de leerlingen.

- **Betoog:** een verdediging van een standpunt met het benadrukken van argumenten en ontkrachten van tegenargumenten. Een betoog onderscheidt zich van andere manieren om een stelling te verkondigen door de stelligheid waarmee de stelling verkondigd wordt en de subjectieve argumenten die gegeven worden.
- **Beschouwing:** Een beschouwing is een tekst waarvan het doel is om de lezer kennis te laten maken met verschillende meningen, zodat de lezer uiteindelijk zijn eigen mening kan vormen. Bij een beschouwing geeft de schrijver voor- en tegenargumenten bij een stelling of onderwerp, en uiteindelijk geeft hij zijn eigen mening. Deze mening kan weliswaar de mening van de lezer beïnvloeden, maar de beschouwing laat ook ruimte voor de lezer om een eigen afwijkende mening te vormen.
- **Uiteenzetting:** deze tekst heeft als doel de lezer te informeren over een bepaald onderwerp. Een uiteenzetting wordt gebaseerd op feiten en is, in tegenstelling tot een betoog, objectief van aard. Er wordt alleen maar informatie gegeven, er komt geen enkele mening in voor.

Bekijk verschillende artikelen en bespreek of het hier om een betoog, beschouwing of een uiteenzetting gaat.

Kern (15 minuten)

De leerlingen gaan in groepjes op zoek naar nieuwsberichten en analyseren of het om een betoog, beschouwing of uiteenzetting gaat. Ze beantwoorden vervolgens de volgende vragen per tekstsoort.

Betoog:

- Wat is het standpunt van de schrijver?
- Welke argumenten worden genoemd? Zijn deze gebaseerd op feiten of meningen?
- Welke tegenargumenten worden ontkracht?

Beschouwing:

- Over welke stelling gaat de tekst?
- Welke voor- en tegenargumenten worden genoemd? Zijn deze gebaseerd op feiten of meningen?

- Wat is de mening van de schrijver?

Uiteenzetting:

- Over welk onderwerp gaat de tekst?
- Welke feiten worden genoemd?
- Welke meningen worden genoemd?
- Is de tekst objectief of subjectief?

Afsluiting (20 minuten)

Bespreek de artikelen die de groepjes hebben gevonden.

Differentiatie

- Deze lessuggestie is geschikt voor onderbouw van het voortgezet onderwijs. Als differentiatie kunnen leerlingen het oorspronkelijke artikel herschrijven naar een andere tekstsoort, bijvoorbeeld van een betoog naar een uiteenzetting.
- Laat leerlingen een argumentatieschema maken van een betoog.